

AMB NAUSICA

VÍCTOR SUNYOL

I

M'agradaria (poder) escriure com qui posa una paraula rere l'altra des del cor i amb el cap, com aquell que sap què vol dir, que té coses per dir i creu que pot dir-les, i de debò pot, i les diu, i les diu bé; i jo que m'adelito llegint-les. Escriure com qui escriu de la mateixa manera que aparellaria un ram de flors o passejaria els dits per un cos estimat, i ho fa amb tota l'ànima i totes les consciències. M'agradaria saber escriure històries a trossos, tretes de mi i de lluny, i teixir-ne núvols petits. M'agradaria, com fragments d'una paret en runes i amb una finestra esbotzada. M'agradaria escriure com qui sap que les tardors s'acaben, com qui escriu de guardar aquella olor i espera la lluna, com qui parla dels silencis, del dolor, de cremar les naus. Nausica : la qui crema les naus.

No queda clar si és exacte del tot que Nausica signifiqui ‘cremadora de vaixells’, com diuen alguns tractats (ναῦς : vaixell; κάω : cremar). Potser és massa arriscat relacionar el morfema final d’aquest nom amb el verb *cremar*; podria ser tan sols una coincidència i podria ser també que la raó darrera del nom fos la seqüència de síl·labes llarga-breu-breu-llarga, que facilita la composició d’hexàmetres. Sigui com sigui, la idea és justa i fecunda. L’episodi de Nausica i la seva figura estan ben lligats a la idea de cremar les naus. No pas de la manera arrogant d’un desprietat conqueridor extremeny en terres americanes, sinó un cremar les naus del tot humà, auster; humil fins i tot, sacrificial. Un cremar les naus que diu de la renúncia, de la consciència d’una fi, d’esborrar horitzons; que diu del record i de la melangia, d’obrir i de tancar, del desig i del temps. Ulisses l’ardit es torna en prudent, com Nausica-desig no travessa el llindar. De tots els vaixells que a Ulisses li són romputs o cremats, aquest, que no es veu, tal volta és el més important i possiblement el definitiu, i el que li farà més mal. Mes no el crema Nausica ella sola, ni és sols Ulisses qui el crema. El cremen ells dos, junts, i el cremen el lloc i l’hora. I el crema el narrador, que, igual com en cremà d’altres per marrar en les llegendes, ara el crema per enfilejar de dret el camí d’Ítaca.

Així doncs, per què aquest darrer embat de Posidó al pobre rai que menava Ulisses a l'illa? Algú pot dir, i diria just, que ho mana l'estratègia narrativa, perquè puguem oir de la boca de l'heroi les seves gestes i dissorts. És ben cert que contades al palau d'Alcínous tindran el to i el gust que han de tenir per a nosaltres i que no tindrien si l'espiéssim quan les conta a Penèlope, a Telèmac o als seus. I és encara més cert que així pot tornar a Ítaca després de veure un poble feliç i pacífic que viu en festa i harmonia, i tornar-hi ric i ple de presents per canviar-se en un captaire per tal d'entrar a palau. Però tots estem convençuts que la raó de fons de naufragar a la costa dels feacis no és altra que Nausica, la qui crema les naus.

M'agradaria, com si fos ara, poder dir, poder escriure, saber dir de mi i saber dir d'aquesta història que em té pres. Recórrer els camins del paisatge de Nausica —de tants paisatges que és— i recórrer els viaranys del meu estatge —de tants estatges com sóc—; passejar pels uns i pels altres, passejar els uns en els altres i adonar-me (o no) de com es fonen i es confonen, de com es prenen una a l'altra aquestes

dues vides; de com, al capdavant, c'est moi. M'agradaria, voldria ser el jo d'aquest jo que vull escriure. I escriure'l com qui sap que tots els ports són rades d'on salpar.

dir

i

callar el nom / i el què

callar, / callar-se

per ser

(però sempre)

Aquest nom... Un nom més enllà. Nausica crema les naus, les seves, les nostres. Les naus del desig, les seves i les d'Odisseu; les naus d'Ulisses, les de la joventut i les de la vellesa, les del viatge erràtic. Crema les naus del desig i potser les de la memòria, les naus de l'oblit; crema les naus del temps, del seu temps, que de sobte torna enrere sense haver anat mai endavant.

I Ulisses? La trobada amb Nausica implica també la crema de les seves naus. Les del viatge, les de les aven-

tures, les naus de la seva vida, de l'única vida que ha tingut des de fa dinou anys i que possiblement és l'única que té. Una vida d'errar i de desig; una vida lligada a un objectiu : Ítaca, la terra, la casa, la gent, Penèlope... Però un objectiu que tan sols és això : objectiu, desig. Després de Nausica, Ulisses crema aquestes naus per enfrontar-se a la realitat del desig, a la consecució del desig. Crema les naus i es dirigeix, tal vegada, a l'abisme. No és fàcil acceptar l'acompliment del desig que fa anys que es percaça. El desig és això, i ha de ser només això : desig, inassolible, llunyà. Què li espera a Ulisses arribat a l'illa? El desig i la tristesa són duradors —i l'enyor—; l'alegria passa, efímera. També és amb dolor, i amb coratge, que Ulisses crema les naus. La renúncia.

Lleu. Lleu com les veus que són només el vent. Com l'escalfor de la pedra en la cova. Tan lleu com l'ombra al moment de la posta. Aquell torrent llunyà sempre present. Com l'escalfor del pa, una mirada.

i

sobtat

l'afrau